

To Plaquenil or not to Plaquenil: dermatologische bijwerkingen van hydroxychloroquine

D. Appelen | Aios Dermatologie Radboudumc Nijmegen | Diebrecht Appelen: diebrecht.appelen@radboudumc.nl

Hydroxychloroquine (Plaquenil) schrijft men in de dermatologische praktijk frequent voor, mede omdat het bijwerkingenprofiel ten opzicht van andere (systemische) behandelingen relatief gunstig is en omdat hydroxychloroquine niet immuunsuppressief werkt.

In de systematische review keken Sharma, et al. naar de meest voorkomende dermatologische bijwerkingen bij het gebruik van hydroxychloroquine binnen dermatologie en reumatologie. Zij includeerden 94 artikelen (9 RCT's, 20 retrospectieve studies, 2 prospectieve of cross-sectionele studies, en 63 case studies/series) met in totaal 3578 patiënten, van wie 83% vrouwen ouder dan 50 jaar. De meest voorkomende indicaties waren in aflopende volgorde: lupus (72%), reumatoïde artritis (14%), andere reumatologische aandoeningen (6%), dermatomyositis (5%) en ongespecificeerd (3%).

In totaal werden 689 cutane bijwerkingen gerapporteerd. Meest voorkomend waren geneesmiddelenreacties zoals maculopapulauze rash, erytheem of urticaria (358 cases), blauwgrijze hyperpigmentatie (116), pruritus (62), SJS/TEN (26), acute gegeneraliseerde exanthemateuze pustulose (27), haaruitval (12) en stomatitis (11). Slechts enkele gevallen deden zich voor van fotosensitiviteit, urticaria, psoriasis (inversa, pustulosa of erythroderme variant), drug reaction with eosinophilia

and systemic symptoms (DRESS), erythrodermie, blaarvorming, erythema multiforme, porfyrie, M. Sweet en erythema annulare centrifugum.

Daarnaast keken de onderzoekers bij iedere studie naar de cumulatieve dosis waarbij de bijwerkingen optraden. Hierin was sterke variatie tussen de studies, al was een trend zichtbaar. SJS/TEN, pruritus, drug eruption, hyperpigmentatie van de huid, melanonychia, fotosensitiviteit, stomatitis en haaruitval traden vooral op bij een hoge cumulatieve doses (>100g). Bij een lage cumulatieve dosis (<100g) waren dat vooral AGEF, urticaria, psoriasis, DRESS, erythrodermie, blaarvorming, erythema multiforme, porfyrie en hyperpigmentatie van de haren.

CONCLUSIE

Bij het optreden van huidbeelden die doen vermoeden op een geneesmiddelreactie, blijft het altijd een uitdaging om het uitlokkend medicijn te vinden. Denk bij een geneesmiddelenreactie ook aan Plaquenil als mogelijk uitlokkend medicament.

Sharma AN, Mesinkovska NA, Paravar T. Characterizing the adverse dermatologic effects of hydroxychloroquine. J Am Acad Dermatol. 2020 Apr;83:563-78.